

Arkeologisk förundersökning av gravfält vid Södra Skane

RAÄ 19, By socken, Säffle Kommun,
Värmlands län

VÄRMLANDS MUSEUM
Enheten för kulturmiljö

Box 335
651 08 Karlstad
Tel: 054 - 701 19 00 Fax: 054 - 701 19 98
E-post: museet@varmlandsmuseum.se www.varmlandsmuseum.se

© 2009 Värmlands Museum

Arkeologisk förundersökning av gravfält vid Södra Skane

-RAÄ 19, By socken, Säffle kommun,
Värmlands län

Dnr 09-270-254

Värmlands Museum

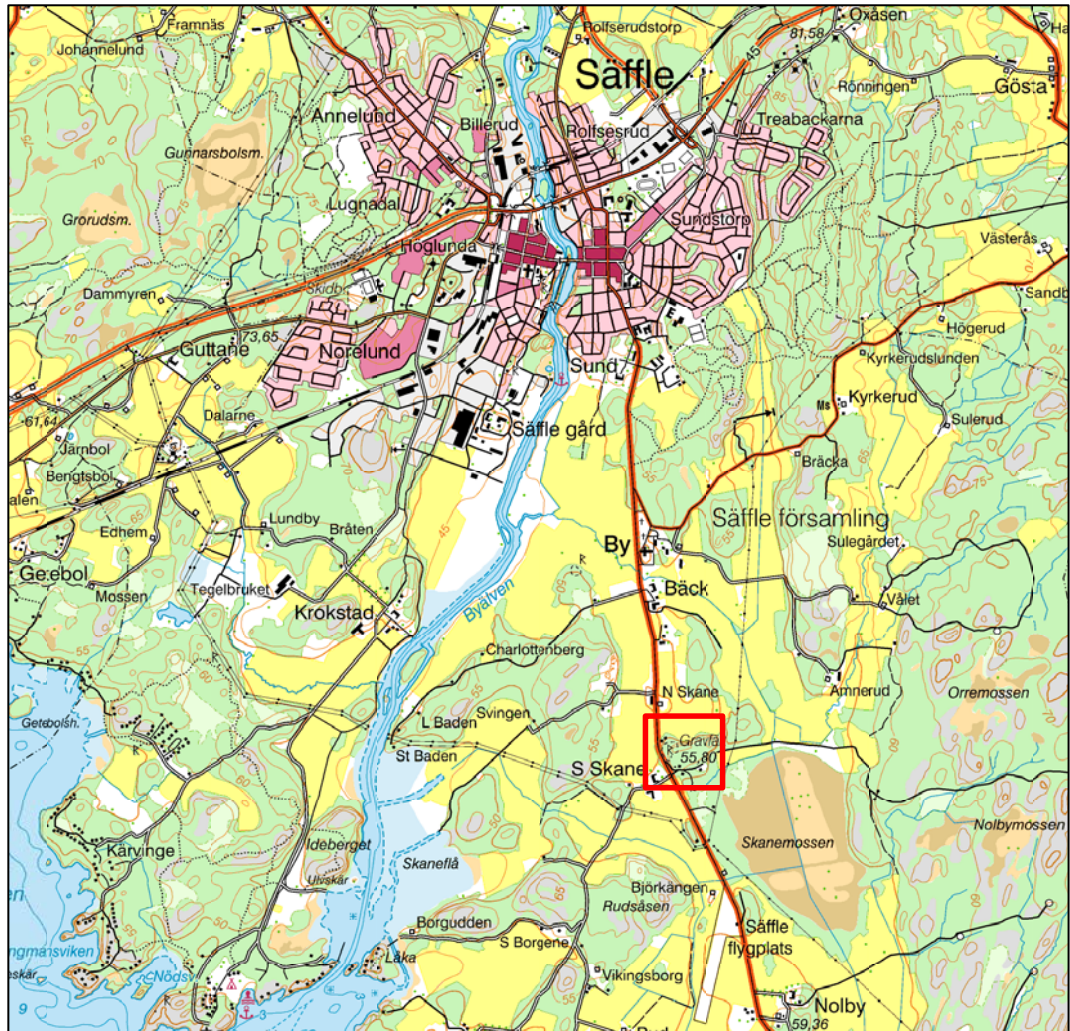
Hans Olsson
Enheten för kulturmiljö
Värmlands Museum

Innehållsförteckning

Inledning	5
Områdesbeskrivning och historik	5
Metod och resultat	6
Sammanfattning.....	9
Referenser	9
Tekniska och administrativa uppgifter	10
Dokumentationsmaterial.....	10

Inledning

I mitten av maj 2009 utförde personal från Värmlands Museum en mindre arkeologisk förundersökning i utkanten av ett gravfält vid Södra Skane strax söder om Säffle tätort. Förundersökningen föranleddes av att Vägverket skulle gräva ner nya vägtrummor intill och i kanten av gravfältet.

Figur 1. Topografiska kartan, skala 1:50 000. Förundersökningen skedde inom det rödmarkerade området. ©Lantmäteriet. Ärende nr MS2005/01156.

Områdesbeskrivning och historik

Det aktuella gravfältet, By 19, är ett av ett flertal i denna fornlämningstäta bygd. Gravfältet består av sammanlagt 54 synliga gravar bestående av högar och övertorvade stensättningar (FMIS). Från en av gravarna finns fynd sedan tidigare. Fynden består av bitar av grovt magrad keramik, del av en benkam och brända ben (SHM).

I denna del av Säffle kommun domineras fornlämningarna av gravar av yngre järnålderstyp. Tydliga koncentrationer av sådana gravar finns bland annat vid närliggande Bäck, runt Sund och vid Krokstad (FMIS).

Metod och resultat

Förundersökningen skedde på fyra platser längs väg 533 (se figur 3.). Med början från norr var den första platsen i diket vid en skadad hög. Högen har skadats genom det dike som har grävts längs med väg 533. Högen är nu 9x5 meter (N-S) och 0,9 m eter hög. Högen är skadad i söder och i väst. I diket östra kant noterades en stenpackning tillhörande högen samt fem brända ben. Benen tillvaratogs efter att Länsstyrelsen kontaktats. Även i västra delen av diket kunde delar av stenpackningen ses.

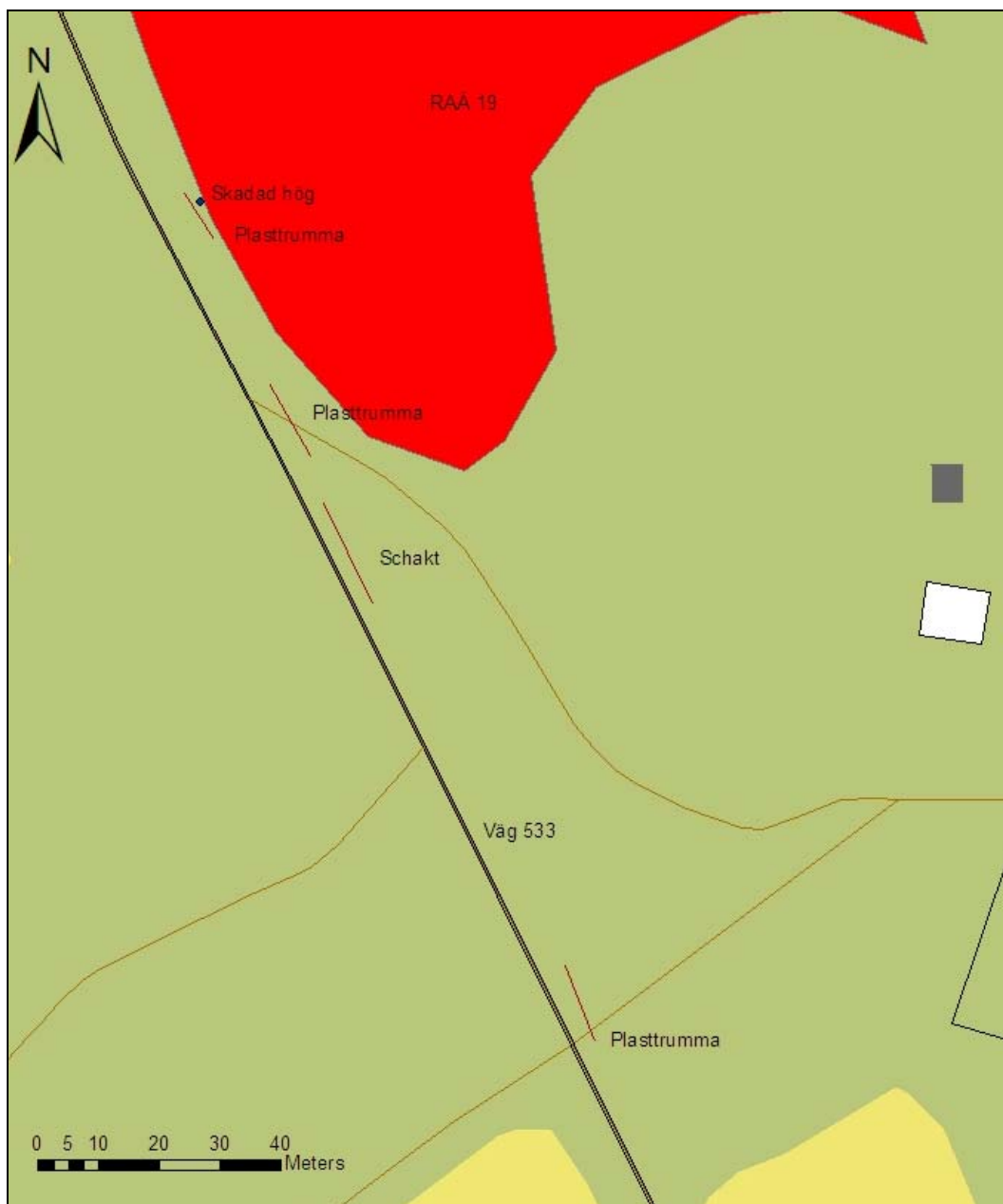

Figur 2. Skadad gravhög. Till höger syns del av gravhögens stenpackning. Ovan stenpackningen markerar en röd pil fyndplats för brända ben. Foto av Björn Wallbom.

På denna plats grävdes inget utan ett nytt plaströr placerades i befintligt dike. Plastrumman är 12 meter lång och sticker därmed utanför högen både i norr och söder. Över plastrumman lades ett bärlager som tydligt skiljer sig från högens stenpackning. Bärlagret, som bestod av grus, lades ungefär 20 cm över trumman upp till en höjd där den precis täckte erosionsskadorna.

Figur 3. Ny plasttrumma placerad intill den skadade gravhögen. Foto av Björn Wallbom.

Figur 4. Ekonomisk karta med fornlämningar, plasttrummor och schakt markerade. ©Lantmäteriet. Ärende nr MS2005/01156.

Söder om detta grävdes en ny plasttrumma i en mindre väg som går mot sydöst. Vägen verkar vara anlagd direkt på äldre marknivå som bestod av sand. Här grävdes huvuddelen av den nya trumman ner i en redan befintlig nedgrävning för en äldre trumma i betong. Inga fynd eller anläggningar framkom.

Söder om den mindre vägen grävdes ett schakt. Schaktet var 21x2 meter (NNV-SSÖ) och 0,3 meter djupt. Schaktet förlades i anslutning till väg 533, i kanten och 0,5 meter in under vägen. Vägfyllnad ned till äldre marknivå, i övrigt var lera och mjäla. Inga anläggningar eller fynd påträffades.

Slutligen grävdes vid en södra väg. Här grävdes schaktet direkt i en äldre nedgrävning för en tidigare vägtrumma i järn, vilken framträder tydligt på bilder över densamma. Inga fynd eller anläggningar framkom.

Figur 5. Grävning i den sydligaste vägen. Den tidigare trumman av järn syns tydligt. Foto av Björn Wallbom.

Sammanfattning

Kring mitten av maj 2009 utförde personal från Värmlands Museum en arkeologisk förundersökning vid ett höggravfält vid Södra Skane strax söder om Säffle tätort. Vid förundersökningen byttes två tidigare vägtrummor ut. Dessutom placerades en ny vägtrumma ut intill en gravhög som skadats av tidigare dikesgrävningar. I dikesskärningen var det möjligt att iaktta delar av den skadade gravhögens stenpackning och i denna påträffades fem brända benfragment som tillvaratogs. I övrigt framkom inga fler fynd eller anläggningar.

Referenser

Historiska museets hemsida.

Riksantikvarieämbetets fornminnesregister (FMIS).

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsen diarienummer: 431-5001-2009.

Värmlands Museums diarienummer: 09.270.254.

Beställare: Vägverket, Region Väst.

Län: Värmland.

Landskap: Värmland.

Kommun: Säffle.

Socken: By.

Ekonomiskt kartblad: 10C1h.

Undersökt yta: 42 m².

Undersökningsperiod: 2009-05-19.

Arkeologisk personal: Björn Wallbom.

Inmätning: Hand GPS.

Dokumentationsmaterial

Digitala fotografier och fältdagbok.

